Informacje o charakterze jakościowym

dotyczące zarządzania ryzykiem istotnym

Banku Spółdzielczego w Jarosławiu

Cele strategiczne oraz zasady zarządzania ryzykiem istotnym

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Jarosławiu, związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Jarosławiu jest ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyko inwestycji finansowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko rynkowe / instrumentów finansowych,
- ryzyko kapitałowe i dźwigni finansowej,
- ryzyko wyniku finansowego.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.
Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii.

Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.
Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4) ocena ryzyka ESG,
5) działania organizacyjno – proceduralne,
6) przeprowadzanie testów warunków skrajnych z uwzględnieniem czynników ESG.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

a) ryzyka pojedynczej transakcji,
b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne

ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczone przez klientów.
2. Badaniu wpływu działalności klienta na ESG.
3. Badaniu wrażliwości sytuacji klienta na wystąpienie sytuacji skrajnych takich jak zmiany rynkowych stóp procentowych, zmiany klimatu, zmiany środowiskowe, przemiany społeczne itp.
4. Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych modeli, narzędzi informatycznych.
5. Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
6. Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
7. Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
8. Przeprowadzanie inspekcji u klientów zgodnie z wewnętrznymi regulacjami zarówno na etapie udzielania jak i monitorowania kredytów.
9. Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
10. Kontroli działalności kredytowej.
11. Rozdzieleniu funkcji budowy modeli statystycznych oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do kategorii ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności

kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w Metodyce oceny zdolności kredytowej osób fizycznych oraz zarządzanie portfelowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do kategorii ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Jarosławiu.

Bank udziela kredytów konsumenckich i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim.

W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym w rozumieniu rekomendacji T Bank ustala wymagany poziom wskaźnika DtI, w rozumieniu rekomendacji S Bank ustala wymagany poziom wskaźnika DStI, opisane w Metodyce oceny zdolności kredytowej osób fizycznych.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością Banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z procedurą tworzenia rezerw, obowiązującymi w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. Dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów zaangażowań.
2. Stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów.
3. Analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.
4. Badaniu ekspozycji zagrożonych.
5. Przedsięwzięciach organizacyjno – kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: duże zaangażowania, struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności

kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zestawienia liczbowe oraz ich interpretację i w razie potrzeby z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po dokonaniu importu danych z systemu operacyjnego przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za ostatni kwartał oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego w Banku obejmuje:

1. Analizę ilościową i wartościową portfela.
2. Analizę wskaźnikową.
3. Ocenę realizacji limitów zaangażowań.
4. Analizę jakościową portfela.
5. Analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego, w tym ryzyka koncentracji Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Stanowiska zarządzania ryzykami i analiz. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w planie ekonomiczno – finansowym. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredytu, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka.
2. Ograniczenie skali całej akcji kredytowej banku lub w odniesieniu do wybranych jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń.
4. Restrukturyzowanie zadłużenia.
5. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych.
6. Sprzedaż wierzytelności.
7. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 0,45% funduszy własnych.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.

5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut).
8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwala Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych wynikającej ze zmiany stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
2. zarządzanie ryzykiem spredu kredytowego (CSRBB),
3. utrzymanie wskaźników EVE i NII na poziomie wymaganym przez zapisy Rekomendacji G KNF,
4. podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,

5. bieżąca realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
6. analiza wpływu warunków cenowych produktów kredytowanych na cele zrównoważonego rozwoju na marżę odsetkową,

Miary IRRBB wyznaczane są na bazie miesięcznej, kwartalnej oraz rocznej. Głównymi miarami IRRBB są:

1. EVE (wyznaczana kwartalnie wrażliwość kapitałów Banku na zmianę stóp procentowych),
2. NII (wyznaczana miesięcznie wrażliwość wyniku odsetkowego Banku na zmianę stóp procentowych),
3. miary ryzyka bazowego (wyznaczane miesięcznie),
4. miary ryzyka opcji klienta (wyznaczane miesięcznie),
5. testy Warunków Skrajnych IRRBB (wyznaczane miesięcznie testy warunków skrajnych, rozumianych jako SOT wg wytycznych EBA).

Stosowane scenariusze w Banku w zakresie miar EVE i NII obejmują:

1. 6 scenariuszy określonych w wytycznych EBA (EBA/GL/2018/02),
2. 2 scenariusze równoległe przesunięć krzywych stóp procentowych.

Bank nie stosuje odmiennych założeń na potrzeby modelowania i założeń parametrycznych innych niż założenia stosowane do celów ujawniania informacji we wzorze EU IRRBB1.

Bank zabezpiecza ryzyko stopy procentowej przez aktywną politykę w zakresie kształtowania produktów depozytowych i kredytowych.

Stosowane przez Bank założenia na potrzeby modelowania i założeń parametrycznych stosowanych w odniesieniu do miar IRRBB we wzorze EU IRRBB1 określone zostały w wytycznych EBA (EBA/GL/2018/02).

Stosowane w Banku miary ryzyka zbieżne są z wytycznymi EBA (EBA/GL/2018/02), szczególnie w zakresie wrażliwości ekonomicznej kapitału (EVE). Bank stosuje scenariusze określone w wytycznych oraz parametry i założenia określone w tymże dokumencie. Drugą istotną miarą jest wrażliwość wyniku odsetkowego Banku na zmiany stóp procentowych (NII). Założenia NII są identyczne jak dla EVE. NII kalkulowany jest w wariancie liniowym, bez uwzględniania żadnych opcjonalności oraz urealnienie, którego celem jest uwzględnienie wszelkich ograniczeń w zakresie poziomu oprocentowania poszczególnych produktów.

Ryzyko operacyjne i braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności).
3. Opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczenia i transferu ryzyka operacyjnego.
4. Zarządzanie kadrami.
5. Określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank.
6. Zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określenie działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone.
7. Przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
8. Weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi.

Działania zabezpieczające:

1. Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku.
2. Zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku.
3. Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.
4. Działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka

przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów.

5. Osłabienie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.
6. Stosowanie ubezpieczeń.
7. Posiadanie planów zachowania ciągłości działania i planów awaryjnych.
8. Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczania możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych.
2. Podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
3. Utrzymanie nadzorczych miar płynności w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy.

Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwić elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank zdywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

1. Płynności.
2. Bezpieczeństwa.
3. Rentowności.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śródzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych.
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych.
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Ryzyko kapitałowe

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiąganiu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.
Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Zwiększanie wysokości funduszy własnych.
2. Zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i Tier II.
3. Odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE, z późniejszymi zmianami (BASEL III).
4. Zarządzanie ryzykiem bankowym.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej element planu ekonomiczno – finansowego.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.

8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE (BASEL III z uwzględnieniem buforów kapitału).
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.
3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
   a) więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
   b) 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
7. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 6 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów

koncentracji oraz na wysokość wskaźnika kapitałowego i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.

8. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie nie niższym niż wymagany minimalny poziom regulacyjny, zgodnie ze wskazaniem Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Ryzyko ESG

Celem strategicznym w obszarze zarządzania ryzykiem ESG jest propagowanie i wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Cel ten jest realizowany poprzez:

1. Działalność kredytową,
2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
3. Działalność własną Banku,
4. Doskonalenie narzędzi do raportowania w sprawie ESG.

Ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej lub ładu korporacyjnego (ESG) nie są traktowane jako odrębne komponenty ryzyka bankowego, lecz wpływają na różne rodzaje

ryzyka finansowego, operacyjnego oraz strategicznego i biznesowego, w szczególności na ryzyko: kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne i reputacji.

Działalność kredytowa:

1. Bank wspiera lokalne inicjatywy w formie kredytowania przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska,
2. Bank wspiera lokalne inicjatywy w formie kredytowania przedsięwzięć na rzecz zrównoważonego rozwoju takich jak rozwój infrastruktury zapewniającej brak wykluczenia osób z niepełnosprawnościami,
3. Bank oferuje kredyty na cele związane z ochroną środowiska,
4. W Banku kredytobiorcy są poddawani ocenie pod kątem wpływu na ryzyko ESG,
5. Wyniki ww. ocen są raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej,
6. Bank doskonali narzędzia oceny i raportowania w sprawie ESG,
7. Bank śledzi ofertę Zrzeszeniową w zakresie wspierania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Ryzyko operacyjne:

Z uwagi na niematerialność oraz niepewność co do czasu pojawienia się skutków, a jednocześnie potencjalny istotny wpływ na Bank i jego kontrahentów, w tym w obszarze ryzyka operacyjnego i ryzyk z pogranicza tego ryzyka, działania Banku w zakresie uwzględnienia ryzyka ESG w ramach ryzyka operacyjnego polegają na:

1) uwzględnieniu w procesie identyfikacji i monitorowania potencjalnej materializacji czynników ryzyka ESG, które mogą w efekcie prowadzić do powstania strat operacyjnych, uszczerbku na reputacji lub uszczerbku prawnego;
2) oznaczanie w prowadzonych przez Bank bazach zdarzeń/strat operacyjnych spowodowanych czynnikami ryzyka ESG;
3) uwzględnieniu w planach ciągłości działania oraz planach awaryjnych, a także w scenariuszach testów tych planów, ryzyka środowiskowego (fizycznego), aby zapewnić ciągłość i zdolność do przywrócenia działalności po katastrofach, z uwzględnieniem położenia geograficznego Banku, jego aktywów rzeczowych i uzgodnień dotyczących outsourcingu;

4) podejmowanie działań mitygujących, w szczególności poprzez ocenę zgodności ekspozycji Banku z obowiązującymi standardami ESG, w celu zapobiegania przyszłym skutkom finansowym w postaci uszczerbku na reputacji lub uszczerbku prawnego;

5) uwzględnieniu czynników ryzyka ESG w procesie samooceny ryzyka operacyjnego oraz w scenariuszowych testach warunków skrajnych, a także sprawdzanie aktualności i wykonalności/gotowości procedur;

6) podejmowanie wszelkich innych działań, określonych w procedurach szczegółowych Banku, w celu zapewnienia wysokiej odporności operacyjnej i zgodności ze standardami ESG.

Relacje z pracownikami:

Zasady zarządzania ryzykiem ESG w relacjach z pracownikami są ujęte w Polityce kadrowej, Regulaminie pracy, Regulaminie wynagradzania, Polityce unikania konfliktów interesów i w Polityce różnorodności. Zapisy ww. dokumentów powinny zapobiegać dyskryminacji, mobbingowi, powinny zakładać otwarcie Banku na pracowników ze szczególnymi potrzebami.

Bank działa w oparciu o przepisy prawa, w związku z tym naturalnie stosuje zasady sprawiedliwości społecznej i przestrzega zasad ładu korporacyjnego i wewnętrznego.

Istotnym elementem polityki zarządzania ryzykiem ESG to stałe budowanie świadomości wśród pracowników i system szkoleń.

Bank wykorzystuje dobre wyniki finansowe nie tylko w kumulowanie kapitałów, ale również w inwestycje w systemy przyjazne środowisku, które jednocześnie poprzez energooszczędność, oszczędność wody itp. są inwestycjami zapewniającymi oszczędności kosztów w czasach spadku rynkowych stóp procentowych oraz zapobieganie występowaniu awarii.

Ryzyko ICT

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem ICT jest zapewnienie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji oraz ciągłości świadczenia usług teleinformatycznych. Realizacja powyższych celów ma za zadanie wzmocnienie operacyjnej odporności cyfrowej, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej, zwanego dalej Rozporządzeniem „DORA”.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem ICT obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1) Rozwój wykorzystywanego oprogramowania.
2) Analiza wpływu zmian oprogramowania, rozwiązań sieciowych, sprzętu, infrastruktury przyłączeniowej na operacyjną odporność cyfrową Banku.
3) Zmiany w zakresie danych przetwarzanych w ramach działalności Banku.
4) Rozwój infrastruktury teleinformatycznej.
5) Monitorowanie i zarządzanie incydentami związanymi z naruszeniem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.
6) Identyfikacja zagrożeń mających wpływających na poziom ryzyka ICT.
7) Podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka ICT.
8) Zmiany organizacyjne i procesowe w zakresie zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.
9) Działania organizacyjno-proceduralne.
10) Analiza zagrożeń związanych ze zlecaniem czynności na zewnątrz oraz pracą zdalną.

Ryzyko wyniku finansowego

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest:

Uzyskanie zmienności wyniku zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

1. Wskaźnik C/I na poziomie <= 37,19%
2. Wskaźnik ROA na poziomie min. 1,45%
3. Wskaźnik ROE na poziomie min. 11,92%

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
4. Komitet Kredytowy,
5. Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz,
6. Stanowisko ds. ryzyka ICT,

7. Stanowisko ds. zgodności,
8. Stanowisko kontroli wewnętrznej,
9. Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz oraz Stanowisko ds. ryzyka ICT.

System kontroli ryzyka obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Zasady strategii, polityki, procedury, instrukcje, metodologie,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

System informacji zarządczej

W realizacji informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

1) Rada Nadzorcza,
2) Komitet Audytu,
3) Zarząd,
4) Kierownik Zespołu finansowo – księgowego i sprawozdawczości,
5) Zespół finansowo – księgowy i sprawozdawczości,
6) Koordynator programu AML,
7) Zespół zarządzania ryzykami i analiz w ramach, którego funkcjonuje:
   - Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz,
   - Stanowisko ds. ryzyka ICT,
8) Stanowisko wierzytelności trudnych,
9) Zespół obsługi informatycznej,
10) Zespół organizacyjno – administracyjny,
11) Stanowisko ds. zgodności,
12) Stanowisko analityka kredytowego,

13) Stanowisko monitoringu i klasyfikacji,
14) Stanowisko kontroli wewnętrznej,
15) Administrator Systemu Informatycznego (ASI),
16) Inspektor Ochrony Danych (IOD),

Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Zespół zarządzania ryzykami i analiz.

Kierownicy komórek sporządzających są odpowiedzialni za prawidłowe i terminowe sporządzanie informacji SIZ. Informacja SIZ może być sporządzana w formie opisowej lub tabelarycznej.